

B. C. D.

REGIÆ ACADEMIÆ
GUSTAVO-CAROLINÆ

SIVE

DORPATO - PERNAVIENSIS

HISTORIÆ

PARTICULAM DECIMAM SEXTAM

CONSENT. AMPLISS. FACULT. PHILOS.

PRÆSIDE

GUSTAVO SOMMELIO,

PROF. REG. ET ACAD. CAROL. BIBLIOTHECARIO.

AD PUBLICUM EXAMEN

DEFERT

JOHANNES MAGN. LINDMARCK,

SMOLANDIUS.

D. XIX. DECEMBER. A. MDCCXCV.

SLUNDE,

Typis BERLINGIANIS.

REGIS

Integre Fidei VIRIS,

Nobilissimo & Amplissimo,

DOMINO

OTTONI GUST. PETERSON,

Locum Tenenti Turmæ Squ. Dignissimo.

Admodum Rev. & Praclarissimo,

DOMINO MAGISTRO

NICOLAO THEMPTANDER,

Ecles. Kyrkefalla & Mofalla Past. Fidelissimo,

Adjacentisque Territorii Præposito Dignissimo.

Admodum Rev. atque Praclarissimo,

DOMINO MAGISTRO

CHRISTMANNO DAHLSTEDT,

Sacr. Coet, in Giötheryd & Traheryd Past. Vigilaptissimo.

&

Amplissimo atque Maxime Spectabili,

DOMINO

NICOLAO LINDVALL,

Geometrae Præfeturæ Junecopensis Ingeniosissimo.

Patronis & Promotoribus Optimis, Certissimis,

In Tesseram Sempiternæ Pietatis

ob Maxima Sibi Sapissime Collata Beneficia,

Hoc Opusculum.

D. D. D.

Nobilissimi, Adm. Reverendorum

&

Maxime Spectabilis Nominum Vestrorum.

Cultor Devotissimus
JOH. MAGN. LINDMARCK.

Theses Respondentis.

I. *omnibus*

Utra metaphrasis verborum: **נָשָׂר לְנוּ שָׁ** Gen. XI. 4. nova hæc Svecana; Göröm oss ett högt märke, an ista Equitis Michaëlis: um uns ein Nahmen bey der Nachwelt zu machen, melior sit dicenda, si quis me rogaverit; illam hac esse accuratiorem, respondere nullus dubito: neutra tamen mihi, Göröm oss ett namn reddend censenti, probatur.

II. Nomen DEI Proprium & Essentiale יְהוָה, cum in aliis linguis exprimi nequeat, in versionibus retinendum esse contendo.

III. Parum illi Logici attendunt, qui secundam mentis humanæ operationem a prima affirmando & negando distinguendam esse docent.

IV. Logicam, quæ nulla tradit præcepta Rhetorica, mancam dicere nullus dubito.

V. Ullum fuisse tempus, quo homines loquendi facultate caruerint, hoc minus statuere convenit, quod usu loquendi homines a brutis in primis distinguui possunt.

VI. Si quis ordo in lingvis, præter eruditas, a nobis addiscendis, observandus est: ut primum Germanica, deinde Gallica, cum Anglicana addiscatur, svaderem.

JOACHIMUS WARNEKE.

213

Altum de hoc Viro apud BACKMEISTERUM atque GADEBUSCHIUM silentium est, nec facile alibi *) obvius erit homo literatus quidem, ac Mathematicæ, quam profitebatur, scientiæ haud imperitus, præterea vero de re literaria haud bene meritus. Circa inaugurationem Academiæ, Secretarius ejus fuit, & paulo post Matheœos inferioris constitutus est Professor. Mercimonie vero & cœconomie suæ, quam officii, studiosior, cum munus negligenter curaret, & accedente, quod, inscio Senatu Academicō, suscepérat, civitatis Dorpatensis munere Consulis, rem Academicam adhuc pejus administraret; a Cancellario Academiæ, ad quem Rektor & Consistorium negligentia querelam detulerant, Academico se abdicare munere jubebatur. Abdicavit igitur a. 1638, ac consulatum retinens Consul tandem decessit.

LAURENTIUS LUDENIUS **).

Laurentii Ludenii senioris, Pastoris quondam parochiæ in Dithmarsia boreali Weddingstedensis, filius, Eckernfördæ, oppido Ducatus Sleswicensis,

D d

anno

istânn 1600 till 1770 p. 11. 12 recenset. Prognosticon vero anni 1632 a WALLIO in allegata ejus ad Illustriss. SKYFFE epistola commemoratum haud obscurè indicare videtur, Calendarium a Schomero et jam pro isto anno consignatum esse; prognostica enim ista ætate Calendariis locia adjungebantur.

*) Apud ROLOTT I. c. solum nomen occurrit.

**) Vitam ejus cum fusius, & allatis, quibus nititur, au-

anno circiter 1592 in lucem editus, Phil. & J. U. D. ac Poëta L. C. Mathematicus fuit, Historicus, Poëta, Orator & JCtus ævi sui insignis, ac Poluyugos. In Academia Pomeranorum Gryphiswaldensi munere per 17 annos functus est professorio *) & initio quidem Poësin ac Historiam **) deinde ab a. 1618. M. Alexandro Christiani Demminensi subrogatus, Mathesin ***) tandemque ab a. 1627 Ethicen ac Historiam publice docuit ****). Hinc cum fama eruditionis ejus, mare transgressa Balthicum, in Sveciam penetrasset, a regni istius Magnatibus, anno circiter 1633 *****) in Academiam

Etoritatibus vel testimonij, exposuerit MOLLERUS *Cimbr. Liter.* T. I. p. 364; ab eo expositam, & iisdem, quibus ille utitur, verbis hic repetere satis habeo; non enim, quod addam, suppetit, nisi quod bis, nempe a. 1637 & 1643. Academæ Rector fuit,

*) HENN. WITTENII *Diar. Biogr.* T. I. ad a. 1654.

**) Constitutus, secundum GADEBUSCH I. c. 2 Th. p. 203. Poët. & Histor. Professor.

***) DAN. CRAMERI *Lib. IV der Pommerschen Kirchen Chronicæ* c. 47. & GEORG. CHRISTOPH. GEBHARDI Math. Prot. Gryphisw. Odam in laudes ejus lapphicam, in *Memoriis Mathematicor. Gryphiswald.* a. 1693 editis p. 39. 40. obviam.

****) Vid. G. C. GEBHARDUM I. c.

*****) Reete circiter a. 1633. Nam sequ. denum a. 1634. d. 19 Jan. Oldenburgius decessit, cuius in locum eodem anno m. Majo Ludenius successit.

miam Livonorum Dorpatensem, nuper a GUSTAVO ADOLPHO, Rege, conditam, est translatus, & non Oratoriæ solum atque Poëseos, sed Jurisprudentiæ etiam, cujus supremos honores D. Matthias Stephani anno jam 1621. Gryphiswaldiæ ei contulerat *). Professor constitutus **). Utrique officio & Bibliothecæ simul publicæ, eximia cum diligentia, in exercitiis, præsertim disputatoriis & oratoriis, laude ad annum usque 1649 præfuit, quo vacationem a professione Oratorio-Poëtica, CHRISTINÆ, Svecorum Reginæ, beneficio, ob ætatem ingravescerentem & merita in Academiam consecutus, hanc Palladis Arctoæ in se benignatam, Poëmate de *Magnificentia ejus Augustissima heroico* d. 17 Januar. publice recitato, celebravit **). Reliquis muneribus ****) pari sedulitate ad mortem usque fatalem, cui d. 21 April. a. C. 1654 & æt. 62 ****) succubuit, deinceps etiam est perfunctus. Symboli loco, uti ex *autoygafō*

Dd 2 ejus

*) Vid. MATTH. STEPHANI *Discursuum de Jure Publico. Rost.* 1624 editorum secundum de Gradibus Academicis in ejus Promotione habitum.

**) WITTENUS I. c. & SCHEFFERUS in *Svec. Lit.* p. 284.

***) Vid. Historiæ hujus p. 64 & 162.

****) Nempe Juris Professoris & Bibliothecarii; vid. titulus *Orationis* in hacce Historia p. 65. N. 169. commemoratæ.

*****) WITTENIUS, BACKMEISTERUS & GADEBUSHIUS II. cc.

eius, quod *Album* exhibit *Morsianum* didici.*)
hoc usus est hemistichio:

VINCAM MEA FATA PRECANDO **).

Elogia ***).

D. NICOL. VISMARO Superint. Oldenbur-
gico (in *Orat. Parent. Doct. Barthol. Battō hab.*
p. 4.) Vir audit ad stuporem laboriosus, & juven-
tutis bono ferme ab incunabilis deditus.

D. JOH. BURGMANNO Acad. Gryph. JCto
(in carmine libro ejus de informatione prudentiæ
præfixo) *Eunomies decus, invictus Sophies Satelles,*
Apollinisque Corculum.

GEORGII CHRISTOPH. GEBHARDI (in
Oda supra citata) ita de illo;

*Musa Ludeni, superis & imis
Nota cantando, micat inter omnes
Relliquas Musas, velut inter ignes
Luna Minores.*

Scripta

*) Fol. 816.

**) Conf. de illo præterea MART. ZEILLERI P. II.
Sylloges de Historicis p. 205, 206, PAULI FLEM.
MINGII Lib. VII *Epigramm. Lat. lit. k. 6. b. k.*
7. a. & KÖNIGII Biblioth. *Vet. & Nova lit. I.*

***) Quæ hic, ut alibi solitus est, elogia MOLLERUS
concessit, ea, non convenienter quidem ad mei
instituti rationem, sed ne studium, quod in elogiis
studiose conquirendis ille consumxit, inutile censere
videar, cum cæteris ab eo petitis conjugenda putavi.

Scripta *):

- 1) Disp. de Optica Præf. Maxio Volschovio. Gry-
phisw. 1615. 4:to.
- 2) Tract. Topicus de Doctrina Inventionis Dia-
lectica ad disput. propositus, ibid. 1615. 4:0.
- 3) Deliciæ Anagrammaticæ ibid. 1616.

D d 3

4) Tracta-

*) De scriptis hujus πολυγραφος enumerandis omnium
primum cogitasse video SCHEFFERUM in *Svec. Lit.*
p. m. 284 - 286 & 344. Magno quidem cumulo
numerum a Scheffero exhibitum, qui ultra XXI non
progreditur, MOLLERUS auxit in *Cimbria Lit. T.*
I. p. 365. Conquirendo tamen sedulus hic Serutator
tantum non profecit, ut ne addere nonnulla ab eo
prætermissa BACKMEISTERUS I. c. p. 173 tq. po-
tuerit. Sed ne sic quidem completam haberi Ludenii
scriptorum indicem, ex *Academie Grypesmald. Bi-
blioth. pater*, ubi T. I. p. 1202 1203 nonnulla enu-
merantur in ista Bibliotheca asservata, quæ ignota tam
Backmeistero quam reliquis fuerunt. Ac ne ασυμβο-
λος hinc discedam, addam nonnulla, quæ partim ipse
possideo, partim apud alios visa annotavi. Sic vero
quamvis plures simus, qui studium in hac enumera-
tione consumherimus, tantum tamen abest, ut eam
esse plenam legenti affirmare queam, ut posius desi-
derari nonnulla tulspicer. Minutiora enim pleraque
sunt Ludenii scripta, cuiusmodi scriptorum hanc esse
solere rationem experientia docet, ut posteriorum se
oculis facile subducant: nonnulla tamen, quæ suis annota-
bo locis, conjunctim edendo, ne nimis festinanter
distraherentur & in oblivionem venirent, cavere ipse
Ludenius voluit.

- 4) Tractatus Physiologicus de Anima ib. 1617. 4:o.
 5) Disp. quæ historice totius Philosophiæ, præser-
 tim autem Practicæ, Naturam explicat, Resp.
 Paulo Walthero Hamburg. Saxone *).
 6) De Natura Ethices deque. αὐθεωπινη εὐδαιμονια,
 Resp. Hermanno Roberto Lubecen. Saxone.
 7) Adjunctis & Consequentibus, seu Signis Sum-
 mi Boni, Resp. Andrea Piselero Fridlandensi
 Megap.
 8) Efficiente & Materiali Virtutum Caussa, Resp.
 Mauritio Schulteto Grimm. Pom.
 9) Virtute in genere, Resp. Martino Levenhagen
 Gryphisw. Pomer.
 10) Fortitudine, R. Joachimo Plötzen Grimmen.
 Pomer.
 11) Temperantia, Resp. Eodem.
 12) Liberalitate & Magnificentia, R. Paulo Brock-
 torio, Ecklenford Holsat.
 13) Magnanimitate & Modestia R. Eodem.
 14) Mansuetudine, R. Philippo Joele Wolgast. Pom.
 15) Urbanitate & Humanitate, R. Joachimo Theodo-
 ri Demminensi Pomer.
 16) Veritate, R. Joh. Bostelmanno Gryphisw. Pom.
 17) Mediocritate circa Affectus, R. Eodem.

18) Jure

* Hanc & LIV quatuor sequentes (cfr. Annot. num
 59 subj.) conjunctim, & ante quidem, quam habeban-
 tur, editas esse suspicor; nam breviores nonnullæ ex
 iis sunt, pauciores tantum, & haud raro unam dun-
 taxat paginam completes, quam ut singulatim pro-
 diisse videantur.

- 18) Jure & Justitia Universali, R. Philippo Sel-
 trechtio Wolgasti Pomer.
 19) Justitia Distributiva, Resp. Georgia Lamberto
 Verchimen Pomer.
 20) Justitia Commutativa, Resp. Jeremia Gilde-
 mester Lubecen. Saxone.
 21) Jure, Resp. Eodem.
 22) Virtutibus Intellectualibus, Resp. Sebastiano
 Fürsenio Hamb. Sax.
 23) Beatitudine Imperfetta deque Semivirtutibus,
 Resp. Christiano Bünsovio Gryphisw. Pom.
 24) Virtute Heroica, R. Melchiore Ludenio, Ecklen-
 ford. Holsat.
 25) Constitutione Politices, R. Johanne Boyen
 Rügenwald. Pomer.
 26) Republica in genere, Resp. Georgio Barsetio
 Rügenwald. Pomer.
 27) Republica quoad Quantitatis Territorii Princi-
 pia: scilicet de Familiis, & in specie de So-
 cietate Conjugali, Resp. Hermanno Roberto
 Lubecensi Saxone.
 28) Societate Dominica, Resp. Joachimo Plötzen
 Grimmensi Pomerano.
 29) Patre & Liberis, Resp. Philippo Seltrechtio
 Wolg. Pomerano.
 30) Quantitate Territorii, Resp. Christiano Bünso-
 vio Gryphisw. Pom.
 31) Quantitate Opum, Resp. Mauritio Schulteto
 Grimmensi Pomerano.
 32) Quantitate Politica, quæ est in Majestatis Ful-
 gore, R. Georgio Lamberto Verchim. Pom.
 33) Quali-

- 33) Quantitatis Rerum publicarum Affectione, quæ est in Constitutione & Obligatione Magistratus, Resp. Jeremia Gildemester Lubec. Sax.
- 34) Requisitis Caussarum Principalium Administrationis, deque Administris Magistratus, Resp. Laurentio Marquardo Gryphisw. Pom.
- 35) Ampliatione Reipublicæ, Resp. Jacobo Porthoëlio Wolgast. Pom.
- 36) Conservatione Reipublicæ Religiosa, Resp. Johanno Zülichio Belgard Pom.
- 37) Conservatione Reipublicæ Civili, R. Eodem.
- 38) Conservatione Reipublicæ Militari, quoad Belli Constitutionem, R. Paulo Brocktorpio Ecklenford. Hollat.
- 39) Belli Administratione, R. Eodem.
- 40) Belli Confectione, R. Eodem.
- 41) Reipublicæ Curatione, Resp. Paulo Frisio Hamburgensi Saxone.
- 42) Statu Qualitatis Reipublicæ in genere, & in specie de Statu Monarchico, R. Paulo Walthero Hamburgensi Saxone.
- 43) Statu Reipublicæ Polyarchico, R. Johanne Helmio Dithmarso.
- 44) Statu Reipublicæ Prolapsio, R. Petro Canckelio Gryphisw. Pomer.
- 45) Subditis, R. Johanne Boyen Rügenw. Pom.
- 46) Statu Reipublicæ Vetusto & Moderno, Resp. Martino Cöepio Julin. Pom.
- 47) Constitutione Oeconomicæ, R. Georgio Barsetio Rügenw. Pomer.

48) Socie-

- 48) Societate Oeconomicæ, quæ est in Quantitate Personarum, R. Eodem.
- 49) Quantitate Opum Familiarium quoad Genera, R. Paulo Frisio Hamb. Sax.
- 50) Quantitate Opum Familiarum quoad Media Acquirendi, R. Eodem.
- 51) Quantitate Oeconomicæ, quæ est in Amplitudine Potestatis, R. Emanuele Crusio Grunmensi Pomerano.
- 52) Qualitatis Affectione, quæ est in Administratione Familiæ, R. Eodem.
- 53) Qualitatis Affectione, quæ est in Dispensatione Rerum Familiarium, R. Martino Cöepio Julianen. Pom.
- 54) Qualitate Oeconomicæ quoad Species, R. Eodem.
- 55) Oeconomia Speciali, R. Eodem,
- 56) Prudentia Exemplari seu Historica in genere, R. Augustino Capobio Colberg. Pom.
- 57) Historia Universali Sacra, R. Eodem.
- 58) Historia Universali Quatuor Monarchiarum, R. Melchiore Belcovio Demmin. Pom.
- 59) Historia Particulari, R. Eodem.
- LV. hasce disputationes, a Num. 5 incl. ad N. hunc 59. uno Volumine comprehenses Gryphiswaldiae a. 1619 in 4:o edidit & hac donavit inscriptione: *Historia Practica: utpote est, ETHICA, POLITICA, OECONOMICA, & in specie HISTORIA, quam — — eruditis Juvenibus — — quorum nomina singulis disputationibus, ascripta sunt, exercitii gratia ad disputandum proponebat M. E e LAU.*

LAURENTIUS LUDENIUS Poët. C. Cæs. Prof.
Poëf. & Hist. Publ.

- 60) Synopsis Physicæ Sacrae ad disputandum proposita, Gryphisw. 1619. 4:o.
- 61) De Tutelis 1619.
- 62) Chronologia Sacra, publica disputatione exhibita, Gryphisw. 1620. 4:o.
- 63) Consideratio Eclipseos, ad disputandum propo sita, Gryphisw. 1620. 4:o.
- 64) Disp. de Virtutibus Homileticis ibid. 1620.
- 65) Geographia 1620.
- 66) Jus Novellarum Constitutionum Gryph. 1620;
- 67) Disp. exhibens Chorographiam veteris ævi, R. Svenone Christophori Brunio ibid. 1620. 4:o.
- 68) Disp. I. de Libris Legum Juris Civilis, Resp. Martino Cœpicio Julin. Pomerano.
- 69) D. II. de Jure Institutionum & Dispositione eorum generali, R. Eodem.
- 70) D. III. in Præfationem Institutionum, Resp. Joachimo Reppenagen Wism. Megap.
- 71) D. IV. de Fine, ex 1. inf. T. 1 & 2. Resp. Eodem.
- 72) D. V. de Personis quoad Jus Gentium, Resp. Thoma Marckendorffio Jüterbu. Sax.
- 73) D. VI. de Personis quoad Jus Civile, R. Eod.
- 74) D. VII. de Rerum Divisione & acquirendo ipsarum Dominio R. Petro Dargatzio Gryphisw. Pomerano.
- 75) D. IIX. de Rebus Incorporalibus, R. Eodem.
- 76) D.

- 76) D. IX. de Acquisitione Rerum Particulari ex Jure Civili, R. Eodem.
- 77) D. X. de Hæreditatibus ex Testamento, R. Marco Heidemannno Strals. Pom.
- 78) D. XI. de Legatis & Fidei commissis. R. Eod.
- 79) D. XII. de Successionibus ab Intestato, Resp. Johanne Langkavelio Cösl. Pom.
- 80) D. XIII. de Bonorum Possessione: Arrogatio ne: Libertatum conservandarum caussa Ad dictione &c. R. Eodem.
- 81) D. XIV. de Successione Universali Legitima, R. Petro Boemo Repp. March.
- 82) D. XV. de Obligationibus ex Contractu & Quasi Contractu, R. Joachimo Tydén Gryphisw. Pomerano.
- 83) D. XVI. de Obligationibus ex Maleficio & Quasi: Resp. Eodem.
- 84) D. XVII. de Actionibus, quibus convenitur reus suo nomine obligatus, Resp. Theodoro Mejero Pomer.
- 85) D. XVIII. de Actionibus, quibus convenitur reus nomine alieno obligatus, R. Eodem.
- 86) D. XIX. de Procuratoribus, Satisfactionibus, & Actionum Proprietatibus, R. Michaële Canuto Gryphisw. Pom.
- 87) D. XX. de Exceptionibus, Interdictis; Pœna temere Litigantium; Officio Judicis; & Publicis Judiciis, R. Eodem.
- 88) D. XXI. de Judicio, Resp. Christiano Langen Stettin Pom.

¶

Uno fasciculo comprehensa Gryphiswaldiae a.
1621 in 4:to, prodierunt hæc XXI. Disputationes,
hoc titulo: *Methodica Institutionum Imperialium
Series, per disputationes Academicas adumbrata,*
*& — — placidis Disputationum exercitiis pro-
posita inter literatiss. — — juvenes, — — quo-
rum nomina singulis disputationibus sunt præfixa,
proponente & Præsidente M. LAUR. LUDENIO
Poët. C. Cæs. Mathem. Prof. Ord. & p. t. Facult.
Phil. Decano.*

- 89) Series Juris Publici, ad titulum Doctoris con-
sequendum, Præside D. Frid. Gerschovio pro-
posita Gryph. 1621. 4:0.
- 90) Religione Elementari, ibid. 1621.
- 91) De Anima, ibid. 1621.
- 92) Disp. de Obligationibus, ibid. 1622.
- 93) Problemata Philosophica, ibid. 1622.
- 94) Oratoria methodice enarrata, ibid. 1623.
- 95) Disp. Geographica de Paradiso, ibid. 1624. 4:0.
- 96) Querimonia lugubris in obitum Philippi Julii
Ducis Pomeraniæ, carmine heroico ib. 1625.
- 97) De Parte Optices propria, Visione directa, re-
flexa, refracta, ibid. 1625.
- 98) Liber de IV. felicitatis humanæ gradibus, exer-
citii LXXXIX complectens universam bono-
rum, tam internorum animi atque corporis,
quam externorum, utilium atque jucundo-
rum, tractationem methodicam, serie præcepto-
rum perpetua exhibitam, ib. 1625. in 4:0.

99) Disp.